

FACT SHEET

	<p>MEDIA ALERT</p> <p>โครงการศึกษาวิจัยสภาพการณ์สื่อและพฤติกรรมกรเปิดรับสื่อ ฝ่ายนโยบายและยุทธศาสตร์ กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์</p>
	<p>โทรศัพท์: 022730116-8</p> <p>โทรสาร: 022730116-19</p> <p>E-mail: mediaalert@thaimediafund.or.th</p>
<p>ผลการศึกษาลำดับที่</p>	<p>1/2564</p>
<p>เรื่อง</p>	<p>ความปลอดภัยสาธารณะและสิทธิส่วนบุคคล ในข่าวและความคิดเห็นทาง ออนไลน์ กรณีโควิด-19 และ #ดีเจมะตุ่ม</p>

บทนำ / Introduction

จากเหตุการณ์แพร่ระบาดรอบใหม่ของโรคโควิด-19 ตั้งแต่ช่วงปลายปี 2563 ทำให้รัฐบาล และ ศบค. ต้องประกาศเพิ่มความเข้มงวดในพื้นที่ต่าง ๆ โดยเฉพาะในจังหวัดสมุทรสาคร กรุงเทพฯ และปริมณฑล รวมทั้งพื้นที่ที่มีความเสี่ยงในการแพร่ระบาด โดยหนึ่งในข่าวที่เป็นที่สนใจคือการพบคลัสเตอร์ผู้ติดเชื้อจากงานวันเกิดของ ดีเจมะตุ่ม จน #ดีเจมะตุ่ม ติดเทรนด์อันดับหนึ่งในทวิตเตอร์ เมื่อวันที่ 26 มกราคม ที่ผ่านมา และเมื่อสืบค้นใน Google Trend ก็พบว่าคำ “ดีเจมะตุ่ม” ได้รับความสนใจมากที่สุดในช่วงวันที่ 27-29 มกราคม 2564

เพื่อเผยให้เห็นมุมมองต่างของการเสนอข่าวและการแสดงความคิดเห็นหลากหลายผ่านสื่อสังคมออนไลน์ Media Alert จึงเห็นควรทำการศึกษาวิเคราะห์เนื้อหาสื่อและการสื่อสารทางออนไลน์ในข่าวเกี่ยวกับ ดีเจมะตุ่ม เพื่อให้ผลการศึกษานี้สะท้อนสภาพการณ์สื่อและการสื่อสาร และเพื่อเสนอแนะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ ในภาวะการแพร่ระบาดของโควิด-19

วิธีการศึกษา / Methods

1) ศึกษาเนื้อหาคลิปรายการข่าวที่รายงานเรื่องคลัสเตอร์ดีเจมะตุ่ม โดยเลือกศึกษาเฉพาะคลิปข่าวที่โพสต์บนแพลตฟอร์มยูทูป (Youtube) ระหว่างวันที่ 27-29 มกราคม 2564¹ ที่มีจำนวนผู้รับชมสูงสุด 5 อันดับแรก² และศึกษาการแสดงความคิดเห็น (คอมเมนต์) ต่อคลิปข่าวที่เลือกศึกษา เฉพาะความคิดเห็นยอดนิยม (Top Comments) จำนวน 25 ข้อความ จากทุกคลิปที่ศึกษาบนแพลตฟอร์มยูทูป รวมถึงศึกษาการแสดงความคิดเห็นต่อคลิปข่าวเดียวกันบนแพลตฟอร์มแฟนเพจเฟซบุ๊ก อีกจำนวน 25 ข้อความ เพื่อให้ได้ตัวอย่างความเห็นที่หลากหลาย จากแพลตฟอร์มทั้งสองที่มีความเชื่อมโยงกัน³ ดังตาราง

ตารางที่ 1 หน่วยการศึกษา					
ลำดับ	ชื่อคลิป	ยอดรับชม บนยูทูป (ครั้ง)	วันที่ เผยแพร่	ยูทูป	เฟซบุ๊ก
1	โควิด-19 คลัสเตอร์ “ดีเจมะตุ่ม” ยากเพราะ บางคนปกปิดข้อมูล จัด ชัดทุกความจริง ช่อง One31	266,843	27 ม.ค. 64	ข่าวช่องวัน bit.ly/2MDJrvQ	ช่อง one31 bit.ly/3cJZmUz
2	แฉอีก! ปาร์ตีโรงแรมดังทำโควิดระบาด เกาะข่าวเที่ยง ช่อง GMM25	159,725	29 ม.ค. 64	GMM25 bit.ly/3oEceh7	GMM25 bit.ly/2YDTRy4
3	ซีคลัสเตอร์ปาร์ตี 'ดีเจมะตุ่ม' ติดเชื้อเสียๆ ตามตัวมาตรวจถึงรู้ว่าติด เรื่องเล่าเช้านี้ ช่อง 3	98,487	27 ม.ค. 64	เรื่องเล่าเช้านี้ bit.ly/36uV7ly	เรื่องเล่าเช้านี้ bit.ly/39DNtgM

¹ จากการสำรวจใน Google Trend โดยใช้คำสืบค้น “ดีเจมะตุ่ม” เพื่อดูสถิติระดับความสนใจของผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ตย้อนหลัง 7 วัน พบว่า คำว่า “ดีเจมะตุ่ม” ได้รับความสนใจมากที่สุดในช่วงวันที่ 27-29 มกราคม 2564 (สืบค้นข้อมูล ณ วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2564)

² ค้นหาจากโหมดไม่ระบุตัวตน (Incognito Mode) จากคอมพิวเตอร์ 3 เครื่อง เพื่อเปรียบเทียบความเที่ยงตรงของผลการค้นหา โดยเลือกศึกษาเฉพาะคลิปข่าวจากรายการข่าวที่ออกอากาศทางทีวีดิจิทัล โดยต้องเป็นรายการข่าวที่มีผู้ประกาศไม่เกิน 2 คน และไม่นับรวม 1) คลิปรายการข่าวบันเทิง หรือคลิปช่วงข่าวบันเทิงที่ตัดมาจากรายการข่าว 2) คลิปออกอากาศสด (Live)

³ เพื่อให้เหมาะสมกับกำลังคนและระยะเวลาในการศึกษา อย่างคำนึงถึงคุณภาพทางวิชาการ จึงเลือกศึกษาเฉพาะการแสดงความคิดเห็นยอดนิยม (Top Comments) ที่ปรากฏจำนวน 25 ข้อความ (ไม่รวมการตอบกลับ) ของคลิปข่าวที่เลือกศึกษาบนแพลตฟอร์มยูทูป และความเห็นที่ปรากฏจำนวน 25 ข้อความ (ไม่รวมการตอบกลับ) ของคลิปข่าวที่เลือกศึกษาบนแพลตฟอร์มแฟนเพจเฟซบุ๊ก เนื่องจากจำนวนการแสดงความเห็นที่อาจมีมากกว่า 1,000 ความเห็น/คลิป โดยเก็บข้อมูลระหว่างวันที่ 1-2 กุมภาพันธ์ 2564

ตารางที่ 1 หน่วยการศึกษา					
ลำดับ	ชื่อคลิป	ยอดรับชม บนยูทูป (ครั้ง)	วันที่ เผยแพร่	ยูทูป	เฟซบุ๊ก
4	แฉอีก! ปาร์ตี้โรงแรมดัง ราชประสงค์ ทำโค วิด-19 ระบาด ไทยรัฐนิวส์โชว์ ช่องไทยรัฐ ทีวี	83,616	28 ม.ค. 64	Thairath bit.ly/3j3K0v9	Thairath bit.ly/2YDJRFj
5	โทมัสไลน์ผู้ติดเชื้อโควิด-19 โยงดีเจมะตูม หลังศบค.ระบุเป็น Super Spreader ข่าว 3 มิติ ช่อง 3	77,066	27-28 ม.ค. 64	3mitinews bit.ly/3tfJ1g8	3mitinews bit.ly/2Mswllp

*ข้อมูล ณ วันที่ 1 ก.พ. 2563

2) แนวคิดที่ใช้ในการศึกษาวิเคราะห์ ได้แก่

2.1) แนวคิดเรื่องความปลอดภัยสาธารณะ (ความปลอดภัยสาธารณะด้านการสาธารณสุข) หมายถึง การปกป้องคุ้มครอง เพื่อรับมือกับภัยคุกคามอย่างร้ายแรงต่อสุขภาพของประชาชน หรือของกลุ่มคน ในการป้องกันโรค หรือการบาดเจ็บ หรือเพื่อการรักษาโรคร้ายและการบาดเจ็บ⁴ ซึ่งในการศึกษาคั้งนี้จะขออ้างถึงแนวทางปฏิบัติด้านสาธารณสุขเพื่อการจัดการภาวะระบาดของโรคโควิด-19 ในข้อกำหนดออกตามความในมาตรา 9 แห่งพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 ในส่วนที่ 4 ได้แก่ 4.1 มาตรการและคำแนะนำในสถานที่ที่ยังเปิดให้บริการและกิจกรรมบางประเภท เช่น คำแนะนำสำหรับอาหาร และที่พักอาศัย การปฏิบัติตนของบุคคล เช่น หลัก “ลด เลี่ยง ดูแล” 4.3 มาตรการป้องกัน ควบคุมโรค 4.4 การเตรียมความพร้อมระบบบริการทางการแพทย์ เช่น คำแนะนำการแยกสังเกตอาการที่บ้าน (Home Quarantine) และ 4.5 อื่น ๆ เช่น แนวทางการทำความสะอาดและการฆ่าเชื้อในอาคารสำหรับพนักงานทำความสะอาด เป็นต้น⁵

⁴ อ้างอิงจากแนวคิดเรื่องสิทธิและเสรีภาพ และหน้าที่ของปวงชนชาวไทย ดังที่ระบุไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ในหมวดที่ 3 มาตรา 26 และ 44 ในหมวดที่ 4 รวมถึงแนวคิดการจำกัดสิทธิบางประการเพื่อความปลอดภัยทางสาธารณสุข ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลบุคคล พ.ศ.2562 มาตรา 26 ซึ่งกล่าวถึงการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลเพื่อประโยชน์สาธารณะด้านการสาธารณสุข

⁵ แนวทางปฏิบัติด้านสาธารณสุข เพื่อการจัดการภาวะระบาดของโรคโควิด-19 ในข้อกำหนดออกตามความในมาตรา 9 แห่งพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 (ฉบับที่ 1). หน้า 27-89

2.2) แนวคิดเรื่องสิทธิส่วนบุคคล

สิทธิของบุคคลในครอบครัว เกียรติยศ ชื่อเสียง หรือความเป็นอยู่ส่วนตัว เคสสถาน การสื่อสาร รวมทั้ง ความเป็นอิสระในการเลือกตัดสินใจดำเนินชีวิตของบุคคลโดยปราศจากการแทรกแซงจากผู้อื่น และสิทธิที่จะได้รับความคุ้มครองทางกฎหมายต่อการแทรกแซงหรือการลบลู่ดังกล่าว เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเพียงพอที่จำเป็นเพื่อประโยชน์สาธารณะ⁶ การนำเสนอข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล การจัดเก็บ หรือการนำข้อมูลส่วนบุคคลมาใช้เพื่อวัตถุประสงค์ต่าง ๆ จึงต้องเป็นไปอย่างถูกต้องและชอบด้วยกฎหมาย⁷ อีกทั้งต้องพิจารณาถึงความเหมาะสมของวิธีการรวบรวมและเผยแพร่ข้อมูลดังกล่าว รวมทั้งผลกระทบที่จะเกิดจากการเผยแพร่ข้อมูล โดยคำนึงถึงสภาพสังคมปัจจุบันที่มีการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์อย่างกว้างขวาง ทั้งนี้เพื่อสร้างความสมดุลระหว่างการคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลกับการใช้เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและเสรีภาพ⁸

สิ่งที่เราค้นพบ / Key Findings

1) การนำเสนอประเด็นข่าว #ดีเจมะตูม ในคลิปปรายการข่าวบนแพลตฟอร์มยูทูป

1.1) สรุปประเด็น/การนำเสนอข่าวจากคลิปที่เลือกศึกษา

จากการศึกษาคลิปปรายการข่าวทั้ง 5 รายการ พบว่าแต่ละรายการมีประเด็นการนำเสนอ ดังสรุปสาระสำคัญที่นำเสนอในตาราง

ตารางที่ 2 สรุปประเด็น/การนำเสนอข่าวจากคลิปที่เลือกศึกษา		
ลำดับ	ชื่อคลิป	สรุปประเด็น/การนำเสนอข่าว
1	โควิด-19 คลัสเตอร์ “ดีเจมะตูม” ยากเพราะบางคนปกปิดข้อมูล จี๊ด ชัดทุกความจริง ช่อง One31	1) รายงานประเด็นการปกปิดข้อมูลโซเชียลมีเดียของดีเจมะตูมและผู้ป่วย 2) อ้างถึงข้อกฎหมายที่กำหนดบทลงโทษ โดยอธิบายว่าการไม่ให้ข้อมูลโซเชียลมีเดีย เข้าข่ายมีความผิดในหลายมาตรา ทั้งในพระราชกำหนดฉุกเฉิน (ฉบับที่ 17) และพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2558 (โซ่วภาพกราฟิก)

⁶ อ้างอิงจากแนวคิดเรื่องสิทธิมนุษยชน ในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน มาตรา 12 และแนวคิดเรื่องสิทธิและเสรีภาพ และหน้าที่ของปวงชนชาวไทย ดังที่ระบุไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ในหมวดที่ 3 มาตรา 32, 33 และ 36

⁷ พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลบุคคล พ.ศ.2562 หมวด 2 การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

⁸ บุญรัตน์ โชคบัณฑิตชัย (2558). กฎหมายสื่อสารมวลชน : การคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคล และชื่อเสียง. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร

ตารางที่ 2 สรุปประเด็น/การนำเสนอข่าวจากคลิปที่เลือกศึกษา		
ลำดับ	ชื่อคลิป	สรุปประเด็น/การนำเสนอข่าว
2	แฉอีก! ปาร์ตีโรงแรมดัง ทำโควิดระบาด เกาะ ข่าวเที่ยง ช่อง GMM25	<ol style="list-style-type: none"> 1) เฟซบุ๊กของผู้ใช้รายหนึ่งโพสต์ภาพปาร์ตี กคน. อัพ ซึ่งรอการยืนยันว่าเป็นภาพจริงหรือไม่ (มีการเบลอชื่อโรงแรม และมีการเบลอภาพผู้ที่อยู่ในปาร์ตี ยกเว้นผู้ประกาศช่อง NBT ซึ่งเปิดเผยตนก่อนหน้า) 2) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขให้สัมภาษณ์ถึงคลัสเตอร์ที่ปกปิดข้อมูลใหม่ไลน์ ว่าผู้ป่วยต้องให้ข้อมูลใหม่ไลน์ทั้งหมด 3) โฆษกกรุงเทพฯ แถลงว่ากำลังตรวจสอบว่าสถานที่จัดงานปาร์ตี เข้าข่ายมีความผิดหรือไม่ อาจเตรียมดำเนินการทางกฎหมาย 4) โรงแรมเตรียมตรวจสอบภาพวงจรปิด 5) ศบค. แถลงการสอบสวนการติดเชื้อของกลุ่มดีเจมะตูม โดยสามารถดำเนินคดี เนื่องจากไม่ให้ความร่วมมือ ส่วนสถานที่จัดเลี้ยงอาจเข้าข่ายทำผิดเช่นกัน มีการอ้างอิงความผิดตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ 2558 (ไขว่กราฟิก) 6) รายงานสถานการณ์การติดเชื้อเพิ่มเติมในพื้นที่กรุงเทพฯ บริเวณห้างสรรพสินค้าไอคอนสยาม 7) รายงานความคืบหน้าการนำเข้าวัคซีนจากต่างประเทศ รวมทั้งแจ้งว่าคนกลุ่มใดจะได้ฉีดก่อน 8) รายงานจำนวนผู้ติดเชื้อประจำวัน
3	ซีคลัสเตอร์ปาร์ตี 'ดีเจ มะตูม' ติดเชื้อเจียบ ๆ ตามตัวมาตรวจถึงรู้ว่า ติด เรื่องเล่าเช้านี้ ช่อง 3	<ol style="list-style-type: none"> 1) รายงานข่าวปาร์ตีดีเจมะตูม ซึ่งเป็นคลัสเตอร์ผู้ติดเชื้อที่เชื่อมโยงกับ 3 กลุ่มใหญ่ 2) กระแสวิพากษ์วิจารณ์ดีเจมะตูมในโซเชียลมีเดีย ที่ตั้งข้อสังเกตเรื่อง <ol style="list-style-type: none"> (2.1) การปกปิดใหม่ไลน์หรือไม่ (2.2) การจัดปาร์ตีดังกล่าวผิดกฎหมายหรือไม่ 3) รมว. อนุทิน ตอบคำถามกรณีการจัดปาร์ตี ว่ากฎหมายไม่ได้ห้าม เพียงแค่ขอความร่วมมือขอให้สังคมใช้วิธีสังคมประณาม 4) ผลกระทบต่อข้อเสนอมาตรการผ่อนคลายการเปิดร้านอาหาร ที่ต้องนำกลับไปพิจารณาใหม่ 5) ความเคลื่อนไหวล่าสุดของดีเจมะตูม โทรคุยกับดีเจมดดำ ขอปิดโทรศัพท์ 6) ยกตัวอย่างโพสต์ของู้ใช้งานเฟซบุ๊กที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โควิด ต้องอยู่เวรไม่ได้เจอครอบครัว ถามหาความรับผิดชอบต่อสังคมต่อดีเจมะตูม 7) กรณีหนึ่ง ปณิตา ให้กำลังใจ ชมดีเจมะตูมว่า เจ๋ง ที่ออกมายอมรับว่าติดเชื้อ แต่ถูกกระแสโลกโซเชียลโจมตี (เบลอภาพโปรไฟล์ผู้ใช้งานโซเชียลมีเดีย)
4	แฉอีก! ปาร์ตีโรงแรมดัง ราชประสงค์ ทำโควิด- 19 ระบาด ไทยรัฐ นิวส์โชว์ ช่องไทยรัฐ ทีวี	<ol style="list-style-type: none"> 1) ผู้ใช้งานเฟซบุ๊กรายหนึ่งโพสต์ภาพปาร์ตี กคน. อัพ ที่โรงแรมเรนซองส์เพิ่มเติมจากปาร์ตีของดีเจมะตูม ซึ่งในงานมีผู้เข้าร่วมหลากหลายอาชีพ และผู้ป่วยปกปิดข้อมูลและให้ข้อมูลไม่สอดคล้องกัน (มีการเบลอภาพผู้ที่อยู่ในปาร์ตี ยกเว้นผู้ประกาศช่อง NBT ซึ่งเปิดเผยตนก่อนหน้า) แต่ไม่เบลอชื่อโรงแรม)

ตารางที่ 2 สรุปประเด็น/การนำเสนอข่าวจากคลิปที่เลือกศึกษา		
ลำดับ	ชื่อคลิป	สรุปประเด็น/การนำเสนอข่าว
		<p>2) ศบค. รายงานว่าปาร์ตี้งานเลี้ยงวันเกิดของดีเจมะตูม มีผู้ติดเชื้อเกือบ 26 คน การปกปิดข้อมูลเข้าข่ายฝ่าฝืนพระราชบัญญัติโรคติดต่อ และสถานที่จัดงานก็มีความผิดด้วย (ปล่อยสัมภาษณ์โฆษก ศบค.)</p> <p>3) นพพล โกมารชุน ดารานักแสดงชื่อดังแสดงความคิดเห็นเรื่องดีเจมะตูม และกาละแมร์</p> <p>4) ณวัตร อิศรไกรศรี พิธีกรชื่อดัง เรียกร้องให้เจ้าหน้าที่รัฐจัดการให้เด็ดขาด</p> <p>5) การแจ้งไทม์ไลน์ของนักร้องวงบอยแบนด์ ถูกตั้งข้อสงสัยว่าตั้งใจปกปิดหรือข้อมูลที่เปิดเผยออกมาไม่ครบถ้วน ซึ่งทางนักร้องยืนยันว่าไม่มีเจตนาปกปิด และตั้งคำถามถึงการแจ้งของโฆษกของกรุงเทพฯ</p> <p>6) ผู้ป่วยซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่รัฐ โพสต์เฟซบุ๊กว่าได้รับโทรศัพท์ชักประวัติจากหลายหน่วยงาน แต่ข่าวกลับกล่าวหาว่าปกปิดข้อมูล จึงตั้งคำถามถึงโฆษกกรุงเทพฯ</p> <p>7) โฆษกกรุงเทพฯ ชี้แจงว่าการแจ้งไทม์ไลน์มีเอกสารยืนยัน และมีคณะกรรมการตรวจสอบ</p> <p>8) นักร้องบอยแบนด์ให้ข้อมูลว่าไปถ่ายมิวสิกวิดีโอกับเปา กิ่งกาญจน์ โดยนักร้องสาวแจ้งว่าได้ไปตรวจแล้ว ผลออกมาเป็นลบ</p>
5	ไทม์ไลน์ผู้ติดเชื้อโควิด-19 โยงดีเจมะตูม หลังศบค.ระบุเป็น Super Spreader ข่าว 3 มิติ ช่อง 3	<p>1) รายงานสถานการณ์ทั่วไปเกี่ยวกับโรคโควิด-19 สถานการณ์วัคซีน อัปเดตตัวเลขผู้ติดเชื้อทั้งในและต่างประเทศ</p> <p>2) รายงานกรณีผู้ติดเชื้อในกรุงเทพฯ มีความเชื่อมโยงกับกรณีปาร์ตี้ดีเจมะตูมที่ถือเป็น super spreader (รายงานพิเศษ)</p> <p>(2.1) ลงพื้นที่สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่โรงแรมบันยันทรี (สัมภาษณ์ผ่านโทรศัพท์/ไม่เปิดเผยหน้า-ชื่อ)</p> <p>(2.2) การตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับไทม์ไลน์ผู้ติดเชื้อ 3 ท่าน ที่ไม่ให้ข้อมูล ซึ่งรายหนึ่งเป็นข้าราชการ จึงถูกวิพากษ์วิจารณ์เรื่องความมีอภิสิทธิ์ การตั้งคำถามถึงเหตุผลเบื้องหลังที่ไม่ยอมให้ข้อมูล และประสิทธิภาพของแอปพลิเคชันหมอชนะ (โซลูชันการตั้งคำถามของคนในโซเชียลมีเดีย/เบลอภาพโปรไฟล์)</p> <p>(2.3) อ้างอิงข้อมูลจาก พรก. ในสถานการณ์ฉุกเฉินมาตรา 9 ข้อ 4 ซึ่งมีใจความสำคัญว่าผู้จงใจปกปิดข้อมูลการเดินทาง หรือแจ้งข้อมูลเท็จต่อเจ้าหน้าที่ เข้าข่ายมีความผิดตาม พรบ. โรคติดต่อ 2558 (โซลูชัน/ข้อความ พรก.)</p>

1.2) เปรียบเทียบประเด็นข่าวที่พบจากคลิปข่าวที่เลือกศึกษา

จากการสรุปประเด็น/การนำเสนอข่าวจากคลิปที่เลือกศึกษาข้างต้น สามารถสรุปเป็นตารางเพื่อเปรียบเทียบประเด็นข่าวที่พบจากทั้ง 5 คลิป โดยอ้างอิงจากลำดับหมายเลขประเด็นข่าวที่พบในคลิปที่ศึกษาในตารางที่ 2 ได้ดังนี้

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบประเด็นข่าวที่พบจากคลิปข่าวที่เลือกศึกษา					
ประเด็นข่าวที่พบ จากคลิปข่าวที่เลือกศึกษา ระหว่างวันที่ 27-29 ม.ค. 64	คลิปรายการข่าวที่เลือกศึกษา				
	จัด ชัดทุก ความจริง ช่อง One31	เกาะข่าว เที่ยง ช่อง GMM25	เรื่องเล่าเช้า นี้ ช่อง 3	ไทยรัฐนิวส์ โชว์ ช่อง ไทยรัฐทีวี	ข่าว 3 มิติ ช่อง 3
สถานการณ์ทั่วไปของโรคโควิด-19/ ความคืบหน้าวัคซีน		6/7/8			1
ข้อกฎหมายและความผิด กรณีปกปิดไหม้ไลน์/จัดปาร์ตี้ (บุคคล/สถานที่)	2	3/4/5	2.2/3	2	2.1/2.3
การแจ้งไหม้ไลน์ผู้ติดเชื้อ/ความเชื่อมโยงของ 3 คลัสเตอร์ และความเชื่อมโยงอื่นๆ	1	2/5	1	5	2/2.2
การจัดทำไหม้ไลน์ที่ผิดพลาดของ กทม.				6/7	
ประเด็นปาร์ตี้ กกน. อีฟ		1		1	
ประเด็นบอยแบนด์ข่าวไอ้ต				5/8	
ความเคลื่อนไหวของวงการบันเทิงในโซเซียล มีเดีย			7	3/4	
ผลกระทบต่อสังคม (มาตรการผ่อนคลาย) และ บุคคล (ตัวอย่างผู้ได้รับผลกระทบ)			4/6		
ความเคลื่อนไหวล่าสุดของดีเจมะตูม			5		
ประเด็นข่าวที่อ้างอิงจากโซเซียลมีเดีย					
ประเด็นปาร์ตี้ กกน. อีฟ		1		1	
การแจ้งไหม้ไลน์ผู้ติดเชื้อ/ ความเชื่อมโยงของ 3 คลัสเตอร์ และความเชื่อมโยงอื่นๆ			2/2.1/2.2		2.2
ความเคลื่อนไหวของวงการบันเทิงในโซเซียล มีเดีย			7	3/4	
ผลกระทบต่อสังคม (มาตรการผ่อนคลาย) และ บุคคล (ตัวอย่างผู้ได้รับผลกระทบ)			6	6	

1.3) สรุปประเด็นการนำเสนอและเนื้อหาข่าวจากคลิปข่าวที่เลือกศึกษา

1.3.1) ในภาพรวม คลิปข่าวที่ศึกษา ให้ความสำคัญกับประเด็นด้านความปลอดภัยสาธารณะ จากการเน้นนำเสนอข้อมูลเรื่องใหม่ไลน์และความเชื่อมโยงคลัสเตอร์ผู้ติดเชื้อทั้ง 3 กลุ่ม (กลุ่มปาร์ตี้ที่ จ.เชียงใหม่ กลุ่มปาร์ตี้ที่โรงแรมบันยันทรี และกลุ่มปาร์ตี้ที่โรงแรมเรนเนสซองส์) และการตั้งประเด็นเรื่องความผิดตามข้อกฎหมาย โดยเฉพาะรายการจัด ชัดทุกความจริง ข่าวช่องวัน ช่อง One31 มีการอธิบายขยายความการกระทำความผิดเกี่ยวกับการปกปิดข้อมูล ตามพระราชกำหนดฉุกเฉิน (ฉบับที่ 17) และพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ 2558 ในขณะที่รายการอื่น ๆ เสนอประเด็นข้อกฎหมายในลักษณะอ้างอิงทั่วไป การให้สัมภาษณ์ของโฆษก ศบค. โฆษก กทม. แต่คลิปข่าวทางออนไลน์ที่ศึกษา มีการนำกระแสการวิพากษ์วิจารณ์จากโซเชียลมีเดียมารายงาน เช่น การเปิดประเด็นเรื่องปาร์ตี้ กน. การตั้งข้อสงสัยเกี่ยวกับการปกปิดใหม่ไลน์ ความเคลื่อนไหวของคนในวงการบันเทิง ต่อกรณีดีเจมะตูม

1.3.2) คลิปข่าวทางออนไลน์ที่ศึกษา คำนึงถึงการปกป้องสิทธิส่วนบุคคลของผู้ที่เป็นข่าว แหล่งข่าวต่าง ๆ เช่น การเบลอภาพผู้ที่อยู่ในปาร์ตี้ การเบลอภาพตัวตนผู้ใช้งานในโซเชียลมีเดียที่ถูกอ้างอิงในข่าว และการใช้วิธีสัมภาษณ์แหล่งข่าวทางโทรศัพท์โดยไม่เปิดเผยใบหน้า/ตัวตน ในขณะที่ในโซเชียลมีเดียที่ศึกษามีการเปิดเผยหน้า

2) การแสดงความคิดเห็นของผู้ใช้งานยูทูปและเฟซบุ๊กต่อคลิปกรณีข่าวที่เลือกศึกษา

2.1) สรุปประเด็นที่พบจากตัวอย่างความคิดเห็นที่ศึกษา

ความเห็นส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับประเด็นความปลอดภัยสาธารณะ โดยพบข้อความที่สะท้อนความเห็น/ความรู้สึกเกี่ยวกับดีเจมะตูม กลุ่มคลัสเตอร์ปาร์ตี้ทั้ง 3 กลุ่ม (กลุ่มปาร์ตี้ที่ จ.เชียงใหม่ กลุ่มปาร์ตี้ที่โรงแรมบันยันทรี และกลุ่มปาร์ตี้ที่โรงแรมเรนเนสซองส์) การแสดงความคิดเห็นเรื่องมาตรการภาครัฐที่จำกัดเวลาบริการของร้านอาหาร แต่ปล่อยให้มีการจัดงานสังสรรค์ที่ไม่จำกัดเวลา และความเคร่งครัดในการป้องกัน โดยสามารถจัดกลุ่มความเห็นได้ดังนี้ (1) การละเมิดข้อปฏิบัติด้านความปลอดภัยที่ส่งผลกระทบต่อผู้อื่น (2) มาตรการที่เลือกปฏิบัติมีลักษณะสองมาตรฐาน (3) การเรียกร้องบหลงโทษ/ความรับผิดชอบ/การรับผลจากการกระทำของบุคคลที่ตกเป็นข่าว และ (4) การเหยียดหยันซ้ำเติมบุคคลที่ตกเป็นข่าว

ตารางที่ 4 ประเด็นที่พบจากตัวอย่างความคิดเห็นที่ศึกษา	จำนวน (ข้อความ)
การละเมิดข้อปฏิบัติด้านความปลอดภัยที่ส่งผลกระทบต่อผู้อื่น	60
มาตรการที่เลือกปฏิบัติมีลักษณะสองมาตรฐาน	53

ตารางที่ 4 ประเด็นที่พบจากตัวอย่างความเห็นที่ศึกษา	จำนวน (ข้อความ)
การเรียกร้องบดทลงโทษ/ความรับผิดชอบ/การรับผลจากการกระทำของบุคคลที่ตกเป็น ข่าว	36
การเย้ยหยันซ้ำเติมบุคคลที่ตกเป็นข่าว	28
อื่น ๆ ⁹	44
รวม	221

2.2) ลักษณะการสื่อสารที่พบจากตัวอย่างความคิดเห็นที่ศึกษา

ความเห็นส่วนใหญ่ใช้ภาษาสุภาพ โดยพบว่ามีการใช้ภาษา/ถ้อยคำที่รุนแรงหยาบคาย¹⁰ จำนวน 33 ข้อความ และพบลักษณะข้อความที่มีการใช้ถ้อยคำที่เข้าข่ายการเหยียด/เหมารวม/Hate Speech¹¹ จำนวน 12 ข้อความ เช่น การเหมารวมพฤติกรรมทางเพศ การเหยียดกลุ่มอาชีพ การเปิดเผยตัวตนของกลุ่มคลัสเตอร์ผู้ติดเชื้อ

ตารางที่ 5 ลักษณะที่พบจากตัวอย่างความเห็นที่ศึกษา	จำนวน (ข้อความ)
ไม่พบคำหยาบ/สัญลักษณ์ที่สื่อความหมายหยาบคายการเหยียด/ เหมารวม/Hate Speech	176
พบถ้อยคำหยาบ/สัญลักษณ์ที่สื่อความหมายหยาบคาย	33
พบถ้อยคำ/สัญลักษณ์ที่เข้าข่ายการเหยียด/เหมารวม/Hate Speech	12
รวม	221

⁹ เนื้อหาที่ไม่เกี่ยวข้องกับกรณีข่าวคลัสเตอร์ดีเจมะตูม เช่น สแปมขายสินค้า การทักทาย/ชื่นชมผู้ประกาศ การโพสต์ความเห็นต่อ
ข่าวอื่น หรือมีลักษณะไม่ชัดเจน

¹⁰ คำหยาบคาย หมายถึง ถ้อยคำที่ไม่สุภาพ ไม่เป็นที่ยอมรับในบริบทการสื่อสารที่เป็นทางการ/สาธารณะ เช่น การใช้สรรพนามกู-
มึง การโจมตีผู้อื่นโดยเปรียบเทียบคนเป็นสัตว์ สิ่งของ หรืออวัยวะลับ เป็นต้น โดยพุ่งเป้าไปที่ตัวบุคคล

¹¹ วาจาแห่งความเกลียดชัง (Hate Speech) หมายถึง การแสดงความเกลียดชังต่อบุคคล หรือกลุ่มบุคคล โดยพุ่งเป้าไปที่ฐานอคติ
เรื่องอัตลักษณ์ร่วมของกลุ่มที่ชัดเจน เช่น เชื้อชาติ ศาสนา สีผิว สถานที่เกิด ที่อยู่อาศัย อุดมการณ์ทางการเมือง อาชีพ ฯลฯ เพื่อ
การเหมารวมและแบ่งแยกทางสังคม หรือจัดคนอีกกลุ่มออกไปโดยตีตราว่าไม่เป็นที่ต้องการของสังคม มีระดับเบาสุดไปจนถึง
หนักสุด ตั้งแต่การเหยียดหยามลดทอนคุณค่า (Devalue) ตั้งใจแบ่งแยก กีดกัน สร้างความเป็นเขา-เรา ยั่วให้เกิดความเกลียดชัง
ให้อีกฝ่ายมีสถานะต่ำกว่าความเป็นมนุษย์หรือไม่ใช่มนุษย์ (Dehumanize) ถึงขั้นยุยงให้ใช้ความรุนแรงต่อกลุ่มเป้าหมาย (Threat)
โดยอาจเป็นถ้อยคำที่หยาบคายหรือไม่ก็ได้

บทสรุป / Conclusion

1) ผลการศึกษาประเด็นการนำเสนอและเนื้อหาข่าว #ดีเจมะตุ้ม จากคลิปข่าวที่เลือกศึกษาด้วยเกณฑ์จำนวนผู้เข้าชมสูงสุด 5 อันดับ ในช่วงเวลาที่ศึกษา คือ 27-29 มกราคม 2564

ในภาพรวมทุกคลิปข่าวที่ศึกษาให้ความสำคัญกับความปลอดภัยสาธารณะ ทั้งนี้ จากการเน้นนำเสนอประเด็นเรื่องใหม่ไฉนและความเชื่อมโยงคลัสเตอร์ผู้ติดเชื้อโควิด-19 ทั้ง 3 กลุ่ม ปาร์ตี้ที่เชียงใหม่ ปาร์ตี้ที่โรงแรมบันยันทรี และปาร์ตี้ที่โรงแรมเรเนซองส์ รวมถึงการตั้งประเด็นเรื่องความผิดตามข้อกฎหมาย โดยส่วนใหญ่มักมีการหยิบกระแสการวิพากษ์วิจารณ์จากโลกโซเชียลมีเดียมารายงานต่อในหลายประเด็น นอกจากนี้ ยังพบว่าคลิปข่าวที่เลือกศึกษามีการเบลอภาพเพื่อปิดบังตัวตนบุคคลที่ไม่ใช่บุคคลสาธารณะ ซึ่งสะท้อนถึงความพยายามในการปกป้องสิทธิส่วนบุคคลของผู้ที่ตกเป็นข่าว

2) ผลการศึกษากลุ่มตัวอย่างความคิดเห็นทางยูทูปและเฟซบุ๊กต่อคลิปข่าว #ดีเจมะตุ้ม ที่เลือกศึกษา

ความเห็นส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับประเด็นความปลอดภัยสาธารณะ โดยพบข้อความที่สะท้อนความเห็น/ความรู้สึกเกี่ยวกับดีเจมะตุ้ม และกลุ่มคลัสเตอร์ปาร์ตี้ทั้งสามกลุ่ม แต่ก็มีความเห็นเรื่องมาตรการภาครัฐที่จำกัดเวลาบริการของร้านอาหาร แต่ปล่อยให้มีการจัดงานสังสรรค์ที่ไม่จำกัดเวลาและความเคร่งครัดในการป้องกัน โดยสามารถแบ่งการแสดงความคิดเห็นได้เป็น 4 กลุ่มย่อย ดังนี้ 1) การละเมิดข้อปฏิบัติด้านความปลอดภัยที่ส่งผลกระทบต่อผู้อื่น 2) การเรียกร้องบทลงโทษ/ความรับผิดชอบ/การรับผลจากการกระทำของบุคคลที่ตกเป็นข่าว 3) มาตรการที่เลือกปฏิบัติ หรือเข้าลักษณะสองมาตรฐาน และ 4) การเหยียดหยันซ้ำเติมบุคคลที่ตกเป็นข่าว ที่แม้ส่วนใหญ่ไม่ใช่คำหยาบคาย แต่ก็พบถ้อยคำ/สัญลักษณ์ที่เข้าข่ายหยาบคาย/Hate Speech และการแสดงความคิดเห็นจำนวนหนึ่งที่เข้าข่ายการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลของผู้ที่ตกเป็นข่าวด้วยการแสดงความเห็นเชิงหมิ่นประมาท การเหยียดกลุ่มอาชีพ และการเปิดเผยตัวตนของกลุ่มคลัสเตอร์ผู้ติดเชื้อโควิด-19

ทั้งนี้ ทั้งในคลิปข่าวที่ศึกษา และความเห็นต่อคลิป ไม่พบเนื้อหาในสื่อหรือความเห็นทางออนไลน์ที่ไม่เห็นด้วยกับมาตรการเพื่อความปลอดภัยสาธารณะในภาวะการแพร่ระบาดของโควิด-19 แต่มีการถามถึงมาตรการภาครัฐที่อาจเข้าข่ายการเลือกปฏิบัติ เพราะเคร่งครัดในข้อบังคับต่อร้านอาหาร แต่ปล่อยให้มีการเลี้ยงสังสรรค์ในโรงแรมหรือสถานที่หรูหรานหรือที่เฉพาะส่วนตัว รวมทั้งตั้งข้อสงสัยในกรณีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขกล่าวว่าการจัดปาร์ตี้ที่เป็นเหตุการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19 ไม่ผิดกฎหมาย

3) บทวิเคราะห์

การที่คลิปข่าวทางออนไลน์และความเห็นที่ศึกษาให้ความสำคัญกับความปลอดภัยสาธารณะ อย่างอ้างอิงถึงบทลงโทษทั้งทางกฎหมายและทางสังคม อาจเพราะในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 นี้ ผลกระทบต่อความปลอดภัยสาธารณะย่อมส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยส่วนบุคคล พฤติกรรมเสี่ยงต่อการแพร่ระบาดอันส่งผลกระทบต่อสังคมส่วนรวม จึงเป็นสิ่งที่รับไม่ได้ เช่นเดียวกับ ความเห็นต่อมาตรการภาครัฐที่เหมือนมีสองมาตรฐาน ระหว่างข้อบังคับต่อร้านอาหารและการสั่งสนทนในโรงแรม ทั้งนี้ การที่ข่าวนี้เป็นที่สนใจ อาจเพราะเป็นพฤติกรรมของบุคคลที่มีชื่อเสียง ส่วนการสื่อสารทางออนไลน์ที่มีคำหยาบคาย การเหยียด/เหมารวม/Hate Speech อาจเพราะความเครียด/ความกังวลกับการแพร่ระบาด หรือการรับไม่ได้กับพฤติกรรมเสี่ยง หรือความคุ้นชินกับการสื่อสารความคิดเห็นทางออนไลน์ เพื่อระบายอารมณ์ ความรู้สึก

ที่น่าเป็นห่วงคือ การที่สื่อ นำกระแสการวิพากษ์วิจารณ์จากโลกโซเชียลมีเดียมารายงานต่อ ซึ่งสะท้อนให้เห็นทิศทางการไหลวนของข่าวสารระหว่างรายการข่าวและโลกออนไลน์ในลักษณะห้องเสียงสะท้อน (Echo Chamber) ที่อาจเป็นการเพิ่มวงจรของความคุ้นชินในการสื่อสารด้วยอารมณ์ ความรู้สึก อย่างไม่ระมัดระวัง ถ้อยคำ และการแสดงความเหยียดหยาม หรือ การละเมิดสิทธิส่วนบุคคล

4) ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาครั้งนี้ ที่น่าจะเป็นประโยชน์ต่อการสื่อสารในสถานการณ์การแพร่ระบาดของ โควิด-19 คือ สื่อควรหยิบยกพฤติกรรมเสี่ยงต่อการแพร่ระบาดของ โควิด-19 ในข่าวที่น่าเสนอมาขยายผลในเชิงการหาความชัดเจนให้กับข้อสงสัยหรือความเห็นทางสื่อสังคมออนไลน์ ในกรณีนี้ คือ ต่อมาตรการภาครัฐ และต่อการให้สัมภาษณ์ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข สื่อควรเน้นย้ำความสำคัญข้อมูลใหม่ไฉนที่ถูกต้องตามจริง สื่อควรกระตุ้นสร้างความตระหนักและความร่วมมือในการหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงทั้งในระดับบุคคล และกลุ่มคนรวมทั้งสื่อควรสื่อสารเพื่อขอความร่วมมือในการแสดงความคิดเห็นอย่างไม่ตัดสิน ไม่ระบายอารมณ์ ความรู้สึกด้วยถ้อยคำที่หยาบคาย ที่เข้าข่ายสร้างความเกลียดชัง เหยียดหยาม เหมารวม และละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

ทั้งนี้ตามหลักการการทำหน้าที่ของสื่อด้วยแนวคิดวารสารศาสตร์เชิงสร้างสรรค์ (Constructive Journalism) ที่มีลักษณะสำคัญคือ 1) การมุ่งให้บริบทเชิงลึกและแง่มุมความหลากหลายของเรื่องราวด้วยวิธีการที่เข้าใจง่าย 2) การมุ่งหาทางออกให้กับปัญหา 3) การมุ่งมองไปยังอนาคต/เหตุการณ์ข้างหน้า 4) สลายข้อขัดแย้ง

ความคิด/ความขัดแย้ง และ 5) เปิดพื้นที่การมีส่วนร่วมในการแบ่งปันข้อมูล/ประสบการณ์/เรื่องราวร่วมกับผู้ชม ผู้ฟัง ผู้อ่าน สาธารณะ¹²

ตัวอย่างความเห็นที่ศึกษา

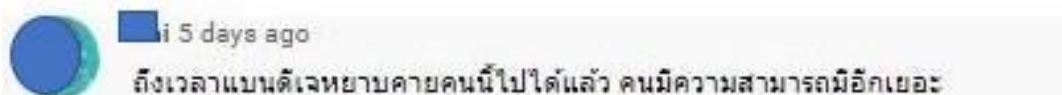
ตัวอย่าง ตารางที่ 4 ประเด็นที่พบจากความเห็นที่ศึกษา

การละเมิดข้อปฏิบัติด้านความปลอดภัยที่ส่งผลกระทบต่อผู้อื่น

การเรียกร้องบtlองโทษ/ความรับผิดชอบ/ผลจากการกระทำของบุคคลที่ตกเป็นข่าว

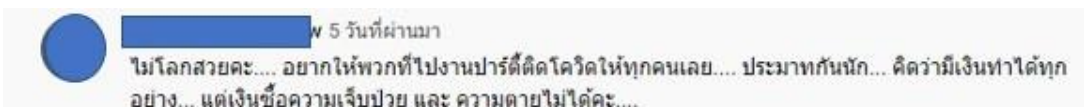
การรับผิดชอบทางสังคม

การรับผิดชอบทางกฎหมาย

การรับผิดชอบจากผลของการกระทำ

¹² L, Hermans (2019). Elements of constructive journalism: Characteristics, practical application and audience valuation. Sage Publication. June 7, 2018; Issue published: April 1, 2019

การเลือกปฏิบัติทางสังคม/ใช้กฎหมายในลักษณะสองมาตรฐาน

- 5 วันที่ผ่านมา
- ทีคนท่ามาหากินก็ไปบังคับเขาใช้กฎหมายบังคับไม่ให้เปิดร้านเกิน3ทุ่ม แต่พอคนที่มันจัดงานปาร์ตี้กลับไม่เอาผิดกับมัน งงกับอีกรัฐบาลนี้มากกก
- 👍 48 🗨️ ตอบกลับ
- ▼ ดูการตอบกลับ 3 รายการ
- 5 วันที่ผ่านมา
- ใช้หรือ..กฎหมายไม่ได้กำหนด..จะคอยดูถ้าไปจับประชาชนคนธรรมดาด้วย..คนธรรมดา...ดารา..เหอ...
- 👍 12 🗨️ ตอบกลับ
- 1 week ago
- อภิสิทธิ์ขึ้นใจพวกมีเงินหยากทำอะไรก็ได้ถ้าชาวบ้านขนาดแตกเหล่าอยู่บ้านตัวเองแมงบุกจับเฉย555
- 👍 16 🗨️ REPLY

การเหยียดหยันซ้ำเติมบุคคลที่ตกเป็นข่าว

- 6 วันที่ผ่านมา
- ใช้หรือธรรมดาใช้กระบอกไอ้หนูก็ได้กล่าวไว้
- 👍 35 🗨️ ตอบกลับ
- ▼ ดูการตอบกลับ 3 รายการ
- 03 5 วันที่ผ่านมา
- อยากให้โรสตายคลิปลอวยพร มะตุ่ม เหมือนที่มะตุ่มเคยทำให้โรส โรสแม่งจัดงานฉลองแล้วมั่ง🤔🤔🤔🤔🤔🤔🤔🤔🤔🤔
- 👍 20 🗨️ ตอบกลับ

ตัวอย่าง ตารางที่ 5 ลักษณะที่พบจากตัวอย่างความเห็นที่ศึกษา

ข้อความที่มีถ้อยคำหยาบ/สัญลักษณ์ที่สื่อความหมายหยาบคายทั่วไป

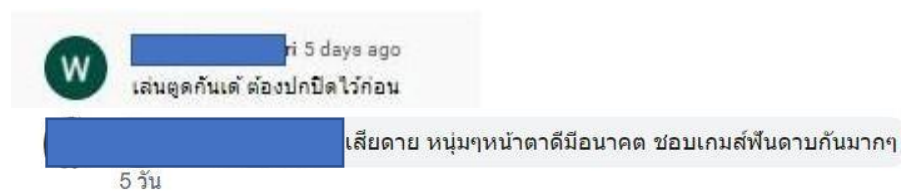
- แพนด้ายง
- ศ [redacted] เการ
- ประเทศเราขับเคลื่อนด้วยการดำ olo
- [redacted] ไม่เกี่ยวงานนี้ผิดเพราะรัฐบาลหัวค [redacted]

ข้อความที่มีถ้อยคำ/สัญลักษณ์ที่เข้าข่ายการเหยียด/เหมารวม/Hate Speech

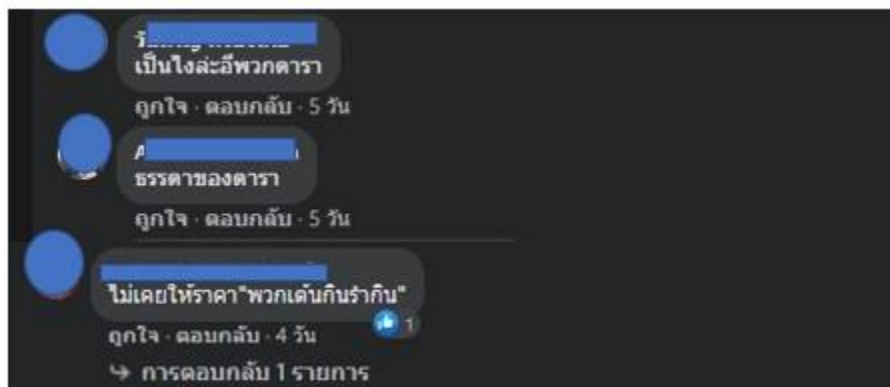
การใช้ถ้อยคำที่สื่อถึงอคติเหมารวมต่อกลุ่มหลากหลายทางเพศ โดยใช้คำว่าวิปริต

- [redacted] k 3 days ago
- ปรับเป็นเงินไว้ให้หมอคำรักษา และแบนให้หมด ห้ามเอาพวกวิปริต มาเป็นพิธีกร จัดรายการ แล้วตัวออกอากาศ บิดไป

การใช้ถ้อยคำที่สื่อถึงอคติเหมารวมต่อพฤติกรรมทางเพศของกลุ่มหลากหลายทางเพศ

การใช้ถ้อยคำที่สื่อถึงอคติเหมารวมต่อกลุ่มอาชีพดารา /นักร้อง/นักแสดง

การเปิดเผยตัวตนของผู้ตกเป็นข่าว ที่อาจนำไปสู่การข่มขู่ให้เกิดความเกลียดชังและใช้ความรุนแรงต่อกลุ่มเป้าหมาย

(หมายเหตุ: ในข้อความแสดงความคิดเห็นมีการเปิดเผยใบหน้าผู้ตกเป็นข่าวชัดเจน)